7213

¡Miséria!

23

Pere Manaut

¡Miséria!

Diálec dramátic en un acte y en prosa

Imprempta de Baxarias - Alt de Sant Pere, 17, interior

Barcelona 1912

¡Misèria!

Pere Manaut

¡MISERIA!

Diàlec dramàtic en un acte y en prosa

Ningú podrá representar, ni reimprimir aquesta obra sense permís del seu propietari.

Els comissionats y representans de la «Sociedad de Autores Españoles» son els encarregats de cobrar els drets de propietat.

Está fet el dipósit que marca la lley.

BARTOMEU BAXARÍAS
Alt de Sant Pere, 17, Int.
BARCELONA.—1912

PERSONATJES

Sila, 30 anys; alta, prima, escardalenca, nerviosa, d'ulls vius y esguard penetrant, inteligent y espressiu. Molt pobrement vestida.

Blay, 36 anys; carrat d'espatlles, cap dret; ulls entelats pel sufriment, afeitat de cara; descuidat en el vestit y sempre recelós en llurs moviments y en l'expressió de la frase. Pobrement habillat d'obrer.

ÉPOCA ACTUAL

L'escenarí deurà guardar les menors dimensions possibles, avensant molt en ell els bastidors y les bambolines a fi d'enxiquir l'espai de la cambra; que representa la d'un quarto dels quins a dalt dels terrats existeixen, en els barris baixos de la Capital.

670176

ACTE UNIC

L'escena representa una cambreta xica, molt xica, en la quina s'hi enclou el dormitori, menjador y cuina, tot en una sola pessa. Al fons, cap a un costat una petita porta d'entrada que ve del terrat de la casa; al altre costat y en la part alta una finestra rectangular mitj overta; amb algún vidre trencat quins esborancs quedan substituits per papers de diari enganxats. Als costats laterals les parets sense cap overtura, plenes de fulles de revistes o ilustracions atrassades enganxades al embà per les quatre puntes.

Per tot mobiliari una màrfega de palla a terra, una tauleta de fusta blanca, dugues o tres cadiras velles y desparionades, un brasser de caixa que serveix de fogó de cuina, ci-d'enllà, cabassos, gavetes, paletes, etc., etc.

Al aixecarse el teló comensa a decaure la tarda d'un día fret y boirós del mes de janer.

SILA jau adormida demunt de la màrfega y al poc rato comensa a deixondirse.

ESCENA PRIMERA

SILA

Sila. *(Desvetllantse poc a poc).* Crec que he dormit... ¡Qué felis qu'era dormída! ¿Per què m'he desvetllat, si amb la realitat altre volta se m'ha esfumat la ditxa, la joia que amb els somnis y les ilusions m'afalagaban els sentits. *(Pausa).*

Somniant he vist un mon ben diferent de aquest. En aquell, tot me somreia; en aquest tot me fa plorar. En el mon dels meus ensomnis no hi regna la ingratitut ni el menyspreu; sols la veritat, la bellesa y la estreta germanor hi goberna; en aquest, en el mon de la realitat tot es fals; l'hipocresía hi regna, la malvat ens corrompeix, el vici y la disbauxa'ns estragan, ens inpurifican y mes tart els mateixos corruptors ens escarneixen, ens rebutjen, ens llensan com carnassa sobrera del festí de la vida, perque els cás de la maledicencia'ns estigonyin y ens malmetin. ¡Aquest es el mon dels pobres! ¡Aquest es l'ambíent que'ns destrueix les carns y ens enmatzina l'ànima, sense poguer fruir ni el dols consol d'aixecar amb humilitat,una queixa. ¡Nostre destí es sofrir y callar y conquerir al final pel dret de viurer, l'home, un presiri potser, la dòna, un burdell!... y tant hermós que'l veig jo el mon, en mos somnis de ventura.

(Pausa. S'aixeca amb dificultat del jeyent y's dirigeix a la porta obrintla una mica y mirant a fora).

¿Quina hora deu esser? El Sol ja se'n va a la posta. Tinc basarda. Quan el Sol se pon me sembla que el fossar se m'obra. ¡El Sol!... Qu'hermós es el Sol que trevallant tot lo día en sa constant carrera ens acarona, ens revifa ab son escalf y amb llurs raigs d'or ens brinda amor y vida. Ell es l'amic del pobre. Quan ve la nit... que sols que'ns trovém els pobres! ¡Qué no vinga may la nit... qué no vinga... qué no vinga!

(Aquestes darreres exclamacions las llensa Sila boy dirigintse vers la màrfega ahont cau aclaparada, sanglotant y tapantse el rostre amb les mans. Va enfosquint un xic més).

Y en Blay no ha tornat encare! Qu'es estrany. La fosca de la nit el trova al defora... Quelcom pahorós se'ns apropa. ¡També avuy vindrà amb les mans buydes! ¡Pobre Blay... tant que m'estima! Va eixír al trenc de l'auba y no retorna... Com sofreix ell que tot ho veu sempre negre... tenebrós, ni amb el pervindrer confía. Més ell s'afanya per mi, cercant quelcom, més... no almoines, que denigran, sino trevall que dignifica. Pobre Blay! tant que m'estima! Per xò al retornar a casa, al arrivar el capvespre, sense ni tant sols una esperansa, m'abrassa, me petoneija y amb llàglimes de sanc se desfà el seu cor a trossos per mi... per mi, que no li puc oferir ja ni goíg, ni ditxa. *(Pausa).*

¡Cóm tarda avuy en Blay! ¡Qué llarcs son per mí els díes! Més... tant de bó fos sempre dia y la nit may arrivés. La nit també espantosament m'enrotlla y es encara més llarga... més llarga. *(Pausa).*

Avuy triga més que may a venir en Blay a estrènyem entre els seus brassos. El Sol

ja s'ha post del tot; les ombres esferehintme m'envolcallan. ¡Estic rendida! ¡Tot ho veig negre... molt negre! Tinc sòn. Voldría adormirme y no despertarme may més

(La tévia claror d'una posta de Sol d'hivern va enfosquint l'escena).

Dormir sempre y somniar. Somniar amb aquell mon que fa reviurer, que'm dona consol y joya... Ay que'm sento defallir... La fam m'apresona y fins me priva el repós. No se si es fam lo que'm sento o es la mort que se m'apropa. (*Va adormintse poc a poc, barbotegant les paraules*). ¡Qué tarda en Blay! Tinc basarda. Tot es fosc. Ja no veig rés... y en Blay quan tarda! Blay. Vina. Vina. (*Resta profondament adormida y l'escena queda complertament a les fosques*).

ESCENA II

BLAY Y SILA

Al poc rato de adormirse la Sila, entra Blay per la porteta del fons cautelosament, la tanca y's treu de la butxaca un bossinet d'espelma, l'eneén sense fer gaire soroll y la deixa demunt d'un seyent de cadira. Cau pesarosament demunt d'un'altre cadira amb el cap cot y esllanguiment general. Pausa.

Blay. Tampoc rés. Com sempre, igual que ahir! ¡Sempre igual! (*Pausa curta*). Per carrers y plasses la gent ben endiumenjada, disbauxes y gatzara per tot arreu, els cotxes atropellantme, les riallades escar-

nintme... per tot arreu l'abundó, més aquí... Tot hi manca. Ni una engruna de pà puc portar avuy a casa. Avuy rés. Com sempre... ¡Rés! Ni tant sols una esperansa per aconortar un xic les anguníes de la Sila. (*Pausa*).

Les gents fujen d'aprop meu... els faig fàstic... Jo prou deya —«no demano pas almoina, vull treballar»— mes, com si fos un apestat ni m'escoltaban, fugíen d'aprop meu, creyentme un apestat potser o... ¡un lladre! y no'n soc no, encare que per serho sembla que tothom m'atía. Egoísta si que ho soc, ho soc d'aquesta dòna (*per la Sila*) que la vull fer viure per mí y morir sería per ella sa complerta felicitat. ¡Pobre Sila! ¿Per qué deixes que t'estimi, si aprop meu te faig desgraciada? Perdònem Sila... Perdònem. Es l'únic consol que tenim esclusivament nostre els pobres... estimar. Axó sí, que no ho havem de demanar, no'ns ho poden pendre... y el mon creu que'ls desvalguts fins per estimar som impotents... Ah, com s'enganya. Axó no ho havem de capdar. Axó ix del nostre cor. Pobre Sila! Quant t'estimo!

(*Pausa. Esguarda la finestra que deixa veure la foscor de la nit*).

Tot es fosc. Com el meu cervell ahont jo ni les idees s'hi poden descapdellar. ¡Tenebres... arreu tenebres! Tot quant me rodeja es pahorós, es negre. (*Contempla embaladit a la seva dòna*). ¡Cóm dorm la Sila! (*S' aixeca de son seyent y esguarda amb molt carinyo y amb molta cura li fa un petó a quina sensació ella's desperta*).

Sila. Blay. Blay. ¿Ja ets aquí? Vina... vina aprop meu. (*Se asseu al llit, s'atansa*

ahont hi ha en Blay, s'abrahona a ell, el petoneja y abdós boy abrassats cauen demunt de la márfega amb sensualitat carnal, apassionada. Pausa llarga).

Blay. Síla. ¡La meva Sila! Com deus sofrir tota sola.

Sila. Oh, si. Quina basarda! m'he sentit morir, tota sola.

Blay. Mentres que jo per ciutat sentía que se m'escapaba la vida, lluny de tú, sense trovar feina. Que es malvat el mon!

Sila. Dónem un altre petó. No't desesperis. Dònem un petó.

Blay. Pren un petó *(li fa)* y pren la vida que es l'únic que puc donarte. Ni felicitat, ni ditxa no puc oferirten... y tant que t'estimo!

Sila. La ditxa meva ets tu; teninte a tu, soc felissa. *(petonejantlo)*.

Blay. Desgraciada... ¿Per qué en lloc d'acaronarme, no m'escups al rostre y m'abandonas?

Sila. ¡Calla! ¡Calla!

Blay. ¡Oh, sí! t'ho dic ben seré: sense la meva vida la teva sería hermosa, esplendent y rica. Jo soc ton butxí, jo soc, qui't fa romandrer en l'infortuni. Abandónem, deixa que la pena'm mati, y tu encara podrás gaudir de la vida.

Sila. ¿Per qué aixins m'atormentas Blay? Sense tu jo no vull pas la vida. Tu ets el meu rey, el meu Deu; tu ets la meva única ilusió; lo que'm fa viurer y al mon me reté capdiva. Sense tú me semblaría aquesta cambra una tomba, y els raigs del Sol crudels espines. No ho duptis Blay, sense tú jo sols desitjo morir.

Blay. Sense mi tu encare podríes coneixer el goig y la felicitat. Tens encare en tes galtones la bellesa de la joventut: tens uns ulls, que al mateix cel fan enveja, perque sa blavor es més escayenta encare. Jo't faig romandrer, infelissa, desgraciada... Soc el teu butxí.

Sila. No ho creguis; sense tú, no vull pas viurer.

Blay. Tú ets prou jove y pots fer sentir l' Amor.

Sila. Sacrílec! ¿Per qué'm tortures aixins, si tú sabs prou bé qu'es mon goig morir per tú, y que sense tú la meva vida en el mon sería un martiri constant?

Blay. Si tu no coneixes encare lo qu'es lo goig y lo que es...

Sila. (*interrompintlo*) Mira: Si m'oferisen lluny de tú somnis d'ilusions, bellesa, joventut, riquesa, ditxa, un pervindrer venturós, un mon de plaher y... el Cel més tart m'oferisen, tot ben prest ho donaría per un petó de tos llavis, perque amb ell me sento plenament felissa.

Blay. Qu'ets bona! ¡Quan m'estimas! Pobre dòna! Tot m'ho donas, tot... tot y jo en cambi sols puc donarte un munt de miseria. Pobre ¡Sila!

Sila. ¿Y el teu cor?

Blay. Oh, sí, aquest es ben teu, sols teu. Que ho siga sempre! Si fos meu l'arrencaría de mon pit y fet bossins lo llensaría lluny de mí, puig no'm serveix més que per donarme migrada vida d'esclau... d'inútil.., d'impotent. Are es teu, no'm perteneix y tot lo que's teu, per mí deu esser sagrat.

Sila. Com sofreixes!

Blay. Quin torment!

Sila. Quines fadígues!

Blay. Quin lluitar etern. (*Pausa: s'abrassen sanglotant, ell s'aixuga vergonyosament les llágrimes*).

Sila. Sols m'aconorta el recort d'aquella hermosa filla, qu'en la primavera de sa vida va morir; no per dany, ni per malaltía, sino víctima de la miseria. ¿T'en recordes, Blay?

Blay. ¡La nena! Quín àngel. Va segellar nostre amor y fugí ben tost.

Sila. Si are fos viva...

Blay. No. Millor que no ho siga. Si are fos viva, amb mes propies mans li robaría la existencia; que no ha de sofrir pas tant, el sér qu'es pur, ignocent...

Sila. ¿Qué vols dir? Quina follía!

Blay. Que aquella nena, de nostre disort, no n'era pas mereixedora.

Sila. Més a son entorn, tot semblava que somreya.

Blay. Allavores... potser sí. A redós nostre vivía amorosida y amb son báume virginal escampava arreu, joya... alegría...

Sila. ¿Doncs per qué dius are tú?...

Blay. Perque allavores, jo amb mon jornal lograva fer agradosa sa existencia; tú contenta, ella xamosa y jo abdós amanyagantvos... Més are... Son viure sería horrible.

Sila. ¿Perque Blay parles aixins?

Blay. Are veuría a son entorn la miseria més espantosa; la fam la corsecaría: ella aniría creixent cada día més hermosa; jo sense diners per educarla, tu sense goigs per acon-

solarla y ella creixent... creixent en mitj del flagell, pero sempre més bonica.

Sila. ¡Oh sí, es ben cert, es ben cert!

Blay. Mes... la miseria fent presa en ses carnetes tendres y enfumant el seu cervell li minraria llurs forces y... enrotllanla de perills, que massa abundan en les Ciutats, la faríaп caurer en el fons d'un abím, boy malehint el nostre nom y escarnint nostre disort.

Sila. No ho cregas Blay...¡no ho cregas!

Blay. Això es crudel, mes l'experiencia ho ensenya.

Sila. ¡Això es monstruós!

Blay. ¡Si que ho es! mes aixíns ho disposa la Societat corruptora: Si una dòna es pobre y es... honrada, miseria, dòls y plors; mes si es pobre y no te vergonya, no s'espanti si es bonica, que ja el mon la sabrà enduimenjar, festejarla, ferla ditxosa, mes a cambi de sa honra, qu'es la millor joya que pot lluir una dòna.

Sila. ¡Es veritat!

Blay. ¡No! Que no torni a reviurer nostra nena, ja que aquest flagell qu'ens enrotlla la deixaría com un parràch pestilent llensat al mitj del camí de la vida.

Sila. ¡Quan crudel ets amb sa memoria..!

Blay. ¡Si qu'ho soch! Mes ten ben present lo que't dich: la miseria ens denigra y els quins podrían redimirla en fan escarní d'ella; y si algún cop li fan almoyna es corrompentl'hi el cor, subgectantl'hi el cervell, enmatzinant li la sang fins qu'arrivan a formar de l'home un malvat y de la dòna una meretriu, llensanlos ben prest al cementiri, fent estada al Hospital.

Sila. ¿Mes, qui ho fa això? qui ho fa, digas?

Blay. Els homes nostres germans; aquells qu'amanyagats per la fortuna, ni temps tenen en mitj de ses disbauxes en heurer esment de nostre infortuni, qu'amb son menyspreu mes endintzan.

Sila. ¿Jamay s'en donan compte?

Blay. Algunes voltes sí; per escarnir nostre dany y per insultar aquest dolor qu'ens ofega.

Sila. ¿Donchs, perque havem vingut al mon?

Blay. Com tothom... ¡per trevallar!

Sila. ...y perque no trevallem?

Blay. Perque fins el trevall acaparan els potentats; y si algún cop ens hi volen en el sant festí del trevall es a cambi de nostre joventut... nostre existencia;

Sila. Tens rahó, Blay! ¡tens rahó!

Blay. ...y mes encare; per oferirnos trevall abans volen esclavisarnos el cor y el pensament del home y de la dòna, ses carns, sos afalacs, la seva honra.

Sila. ¡Qu es dolent el mont Blay!

Blay. Tu encara no ho sabs prou bé: Que may ho sapigues del tot, si tu'l coneixessis al mon com jo... també't faría fastich.

Sila. Sofrirém eternament y jo ja'm sentho defallir.

Blay. Si jo no't coneixés... Ay Sila que horrible fora per mi la vida! *(Pausa llarga. Va enfosquint del tot. La Sila tremolosa s'amaga dessota'ls abrigalls esparracats que te demunt de la màrfega. En Blay, qui restará aclaparat* ab el cap cot, *al ourer la remor de la palla, s'atansa aprop d'ella).*

Blay. ¿Que tens Sila?

Sila. Tinch fret.

Blay. Jo també'n tinch.

Sila. Vina, abrigat ab mi.

Blay. Lo fret del cos no m'espanta, la gelor de l'ánima sí, perque envileix.

Sila. Blay.!

Blay. Que vols?

Sila. Tanca un xich mes aquella finestra; potser aixíns no sentiré tant la fredorada de la nit. *(Blay tanca ermèticament la finestra y entre les escletxes hi posa papers atapahits).*

Blay. Tens rahó; l'aire qu'entra aquí es humit y'ns refreda. *(Pausa).*

Sila. M'has parlat d'un modo avuy, que'm fa sentir la gelor en les venes, mes intensa que may. Tinch un fret mes estrany!

Blay. ¿T'hi entristit?

Sila. Si que estich trista: sembla que quelcom de pahorós, mes pahorós que may, avuy m'enrotlla.

Blay. ¿Com vols qu'amarat de plors que per dins me martitzan, pugan eixir de mos llavis altres coses, qu'idees, tristes... molt tristes. *(Pausa).*

Sila. Avuy ne deu fer molt de fret... Jo'n tinch molt.

Blay. No al carrer no'n fa gaire.

Sila. Jo'l sentho mes fiblador qu'altres díes.

Blay. També'l sento jo: es el fret del desvalgut, que corgela poch a poch.

Sila. Qu'es estrany!

Blay. No, no ho estranyis; aquest fret ve de dintre, molt endintre; ve de l'anima adolorida.

Sila. No t'entench...

Blay. Es la fam que'ns gela les sancs.

Sila. *(Tremolant)* Mira Blay, tota tremolo... mira... mira...

Blay. Com sofreixes. ¡Pobre Sila!.

Sila. Potser p'el pany de la porta entre l'aire del carrer. Tápal.

Blay. Si; ab algún bossi de parrach el taparé ben bé. (*Se treu de la butxaca un mocador esparracat, ne fa bossins y tapa ben fort el forat det pany y també quan s'endiqui les escletxes de la porta, de manera que no puga entrar una alè d'aire dintre de la cambra).*

Sila. Qu'ets bo per mi.

Blay. No; no m'ho diguis que soc bó, soc com tothom... egoista. Al guardarte a tu del fret jo també m'en aprofito.

Sila. Aquelles escletxes de la porta encare deixan entrar el fret ¿no't sembla...?

Blay. Calla, ja les taparé les malehídes *(les tapa*) Eh?... que tal? que't sembla?

Sila. Sembla que'm refaix un xich.

Blay. ¿Oy que si?

Sila. Si; la fredor ja se m'esvehiex, mes dintre del pit me sentho una esgarrifansa, qu'a cada instant mes s'endintza.

Blay. Qu'es estrany!

Sila. Aquesta gelor no m'ofen pas; m'afalaga.

Blay. Jo crech qu'ara per en lloch pot entrar l'aire, aqui dintre.

Sila. No'n fassis cas, son maníes meves.

Blay. *(palpantla)* No ho son no. Estàs freda com el marvre

Sila. (*estrenyent les mans d'ell*) Oh y tu com el gel.

Blay. Tonta... son les teves mans gelades y

creus qu'ho es la meva pell. Te, aqui tens el tapa-boques (*Li estén demunt de l'esquena*). Tápat bé.

Sila. T'amohínes massa per mi; ¿y tu?

Blay. ¿Qui jo...? no tingués altres penes que sufrir un xich de fret. Jo array.

Sila. Ets un sant home, Blay.

Blay. No es cert, soch un malvat, un criminal que'm complasch en retenirte aprop meu y fins sembla qu'hi gosi ab tes desditxes.

Sila. No t'entench.

Blay. Si fossis lliure, podrías gaudir ta joventut y fer vía seguint la ruta del plaher.

Sila. Oh no Això may

Blay. ¿Això no? Donchs si jo fos bó com tu creus, en lloch de retenirte capdiva al meu costat, fente sofrir eternament, t'estrenyería demunt del meu pit y ab un abras fort... ben fort y un petó de comiat,t'arrencaría la vida, donante ensemps la llivertat del *no res* qu'es mil voltes mellor que l'esclavitut que't dono amb la meva companyía.

Sila. Com me captiven y afalagan tes paraules...

Blay. ¿Te sens més refeta.?

Sila. Un xic. Sento la fredor més fonda... Mès endintre. (*Blay se sorprén*). Més resulta un dols benestar, un goig, una melangía que'm plau.

Blay. (*Repara que per terra hi ha un fogó y encenent un bocí de paper, fa cremar algunes brasses*). No t'espantis. Aquí dintre hi veig quatre brasses de càrbó que ahir al moll vaig recullir de terra... Com que no eran de ningú!

Sila. Crememles doncs... ¡potser axíns!...

Blay. *(fent joc)*. Sí, sí, y deixemnos de cabories, que tampoc ne treyém rés.

Sila. Es inútil que'ns capfiquem.

Blay. Com que no trovo remey pel teu mal.

Sila. Demá será un'altre día.

Blay. Será un altre día... Si; igual que el d'avuy: els nostres díes tots s'assemblen... ¡Sempre foscor! ¡Sempre tenebres! ¡Ni una esperansa!

Sila. Paciencia.

Blay. Paciencia, o molta ira: aquets son els dos recursos que'ns jiquen per triar y... al «pacient» li diuhen *beneit*, *criminal* al «irascible». (*Mentres ell parla*, *la Sila deixantse anar esllanguida contempla embaladída y somrienta el foc*).

Sila. ¿Qu'es bonic el foc? Solsament mirantlo ja'm sento tota un'altre. Quína alegría que dona el foc!

Blay. Si qu'en dona, y també fa companyía.

Sila. Com més me'l miro, més bonic el trovo.

Blay. Una llar freda y sense guspíres... fa basarda.

Sila. ¡Qué es trista la foscor!

Blay. Per xó abans era tot trist a nostre entorn y are... té, sembla que tot somriu. ¿No es veritat Sila?

Sila. Si que ho es de veritat.

Blay. ¿No sents quins dóls benestar?

Sila. Vina aprop meu. . vina... vina: Amb aquesta tébia escalforeta me sento renaixer.

Blay. Diría qne tot ha cambiat. Quína alegría.

(Comensen abdós a expertmentar els síntomes de l'intoxicació per l óxid de carbó. Ell va divagant sense esma; ella s'abandona totalment esllanguida, mentres que Blay boy arrosegant els peus, se deixa caurer aplomat demunt de la márfega, al costat de la Sila. Pausa llarga).

Sila. ¡Qu'es bonica avuy aquesta cambra!

Blay. Sila... Quin goig que sento aprop teu. (*La besa mandrosament sense eretisme*).

Sila. Ay, com me sento ditxosa.

Blay. No era pas la fam que'ns acobardava, era el fret, tant sols.

Sila. Sí, sí; era el fret que'ns arraulía.

Blay. Miseria... ¡ca! la miseria no existeix pas, quan regna la ditxa y... are, som felissos... ¿oy?

Sila. Si que ho... som... de... ben... felissos.

Blay. Jo me'n sento molt ditxós. Tots dos ben arrupits sense que ningú'ns expihi; tú, amb el teu cap prop del meu y ben abrassats... (*Les paraules se van fent cada cop, mes trencades y confoses*).

Sila. Qu'es bonica la... vida.

Blay. Y riallera.

Sila. Y alegroya.

Blay. Y sempre esplendent. (*Pausa llarga: boy deixant escapar de sos llabis paraules incomprensibles, moventse demunt del llit ab extremada laxitut, fins al final de l'escena que moren asfixiats, abrassats tots dos: ella dessota els abrigalls, ell damunt dels parracs que la cabreixen*).

Sila. Quina son... que tinc.

Blay. Y jo... quina son... Dorm, dorm... Sila.

Sila. ¿Qué també... dormirás... tú?

Blay. Sí; dormim tots dos... y amb quin goig... quina delicia.

Sila. Quin benestar es el... meu.

Blay. Com el meu.

Sila. Jo no'm cambiaría... ni amb els més... poderosos magnats de la terra.

Blay. Ningú es... més felís que jo, en aquest moment.

Sila. Are si que la sento ben endintre la joya y l'alegría... de viurer... are si.

Blay. Com s'aclareix el pervindre.

Sila. Dormim Blay... Dormim tots... dos.

Blay. Potser demà... oviraren jorns mellors y...

Sila. ¡Oh! no ho duptis... Are el destí... mira... mira... ens obra de bat a bat les portes... d'or.

Blay. Qu'es hermós tot lo que'm dius.

Sila. Dormim, deixém la miseria que'ns enrotlla... Ja'ns ha agarbonat prou: deixemla.

Blay. Si no n'hi ha de miseria; sols hí ha sofriments... goigs... penes... alegríes, més... tot s'acaba... Lo mal fat no existeix.

Sila. M'adormo.

Blay. Adeu.

Sila. Pobre Blay.

Blay. Adeu... Sila.

Sila. Quina son més dolsa. Sembla la darrera... son... ¿M'estimas?

Blay. No ho duptis... Per tú solsament lluyto... ¿Y tú?

Sila. Jo't dono la vida...

Blay. Y jo...

(*Moren abrassats, en tant que'l teló baixa pausadament*).

FI DEL DIALEC